EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 6.2.2025
COM(2025) 33 final

2025/0015 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Maailma Kaubandusorganisatsioonis seoses e-kaubanduse lepingu lisamisega Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamislepingusse

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb nõukogu otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel Maailma Kaubandusorganisatsioonis (edaspidi „WTO“) võetav seisukoht seoses sellise otsuse kavandatud vastuvõtmisega, millega lisatakse Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamislepingu (edaspidi „WTO leping“) 4. lisasse e-kaubanduse leping.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamisleping

WTO lepingu eesmärk on saavutada lepingu preambulis nimetatud eesmärgid. Leping jõustus 1. jaanuaril 1995.

Euroopa Liit (edaspidi „EL“) on lepingu osaline[1]. Ühtlasi on lepingu osalised kõik 27 ELi liikmesriiki. WTO võib võtta vastu otsuseid WTO lepingus sätestatud korras.

2.2. Maailma Kaubandusorganisatsiooni peanõukogu

Peanõukogu koosneb kõigi liikmete esindajatest ja koguneb korrapäraselt. Ministrite konverentsi kohtumiste vahelisel ajal täidab peanõukogu ministrite konverentsi ülesandeid. Samuti täidab ta ülesandeid, mis on talle määratud WTO lepinguga.

2.3. Ettepaneku põhjus ja eesmärk

Läbirääkimised e-kaubanduse lepingu üle algasid 2019. aasta jaanuaris, mil sai alguse WTO e-kaubanduse ühisalgatus. Läbirääkimistel keskenduti digikaubandust reguleerivate põhiliste rahvusvaheliste reeglite kehtestamisele, et edendada ja hõlbustada digitehinguid. ELi nimel pidas läbirääkimisi komisjon[2].

26. juulil 2024, pärast viit aastat kestnud läbirääkimisi, jõudsid e-kaubanduse ühisalgatuse osalised kokkuleppele e-kaubanduse lepingu stabiilses tekstis[3]. Selles laiahaardelises lepingus käsitletakse väga erinevaid digitaalkaubanduse valdkondi ning kui see on WTO õigusraamistikku integreeritud, saab sellest esimene digikaubandust reguleerivate üleilmsete normide kogum. E-kaubanduse leping sisaldab järgmist: 1) kaubanduse hõlbustamise põhimõtted, mis võivad aidata muuta digikaubanduse sujuvamaks nii riikide piires kui ka piiriüleselt (nt sätted paberivaba kaubanduse, elektrooniliste lepingute, elektroonilise autentimise ja e-allkirjade kohta); 2) sätted, millega suurendatakse nii tarbijate kui ka ettevõtjate usaldust digikaubanduse keskkonna vastu (nt sätted, mis käsitlevad soovimatuid elektroonilisi kommertsteateid, tarbijate kaitset internetis, küberturvalisust või avatud internetiühendust), ning 3) sätted, mis aitavad hõlbustada tarbijate ja ettevõtjate püsivat ja taskukohast juurdepääsu internetile ja elektroonilistele teenustele ning muuta seega rahvusvahelise digikaubanduse keskkonda usaldusväärsemaks (nt sätted e-maksete või telekommunikatsiooniteenuste kohta). Samuti sisaldab leping keeldu kehtestada tollimakse elektroonilisele edastusele, millel on tohutu kaubanduslik tähtsus ja mis on ELi tööstuse

---

1 Nõukogu 22. detsembri 1994. aasta otsus 94/800/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse nimel sõlmitavaid tema pädevusse kuuluvaid küsimusi puudutavaid kokkuleppeid, mis saavutati mitmepoolsete kaubandusläbirääkimiste Uruguay voorus (1986–1994) (EÜT L 336, 23.12.1994, lk 1).

2 Nõukogu 21. mai 2019. aasta otsus 8993/19, millega täiendatakse Doha arengukava läbirääkimiste juhiseid seoses mõnepoolsete läbirääkimistega e-kaubanduse reeglite ja kohustuste üle.

3 E-kaubanduse ühisavalduse algatuses osalejate teatis, Maailma Kaubandusorganisatsioon (26. juuli 2024), https://docs.wto.org/dol2fe/Pages/SS/directdoc.aspx?filename=q:/INF/ECOM/87.pdf.

põhiprioriteet. Lisaks sisaldab leping arengukomponenti, mille eesmärk on võimaldada digikaubanduses osaleda arengumaade tarbijatel ja ettevõtjatel ja aidata nende osalemist lihtsustada.

Kõik lepingu sätted on kooskõlas liidu *acquis*'ga ning liit ei pea tegema nende rakendamiseks mingeid jõupingutusi, sest need sisalduvad juba täielikult ELi ja liikmesriikide õiguses.

E-kaubanduse leping peaks saama WTO õigusraamistiku osaks mõnepoolse lepinguna, mis on ametlikult lisatud WTO lepingu 4. lisasse. Osalevad WTO liikmed kavatsevad esitada 2025. aasta veebruariks WTO peanõukogule ametliku taotluse inkorporeerida e-kaubanduse leping WTO lepingu 4. lisasse kooskõlas WTO lepingu X artikli lõikega 9. X artikli lõikes 9 on sätestatud, et mis tahes lepingu lisamiseks 4. lisasse on vaja „ainult konsensuse alusel" tehtud peanõukogu otsust.

Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesoleva otsuse eesmärk on üksnes võimaldada ELil ühineda konsensusega, mis on vajalik e-kaubanduse lepingu seaduslikuks inkorporeerimiseks WTO lepingu 4. lisasse. Käesolev ettepanek *ei ole* seotud e-kaubanduse lepingu ametliku heakskiitmisega liidu poolt. Selleks esitab komisjon pärast seda, kui e-kaubanduse leping on WTO lepingu 4. lisasse lisatud ja heakskiitmiseks avatuks kuulutatud, ettepaneku nõukogu otsuse kohta, mis käsitleb e-kaubanduse lepingu sõlmimist vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikele 6.

2.4. Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega

Oma teatises „Kaubanduspoliitika läbivaatamine – avatud, kestlik ja jõuline kaubanduspoliitika"[4] on komisjon öelnud, et „WTO reeglid tuleb viia kooskõlla 21. sajandi majandus- ja kaubandusolukorraga. Sisuliselt peaks olema prioriteet ajakohastada WTO reegleid, mis käsitlevad e-kaubandust, investeeringute hõlbustamist, teenuste siseriiklikku reguleerimist ja riigi rolli majanduses, sealhulgas toetusi."

Kavandatav akt on selle teatisega täielikult kooskõlas, sest WTO reeglite kohaselt on see vajalik menetlusetapp e-kaubanduse lepingu inkorporeerimiseks WTO lepingusse.

2.5. Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega

Kavandatav akt on kooskõlas liidu muude tegevuspõhimõtete, eelkõige liidu siseturu ja arengukoostöö põhimõtetega.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Käesoleva ettepaneku eesmärk on võimaldada ELil ühineda kavandatava akti vastuvõtmise küsimuses WTO peanõukogus saavutatava võimaliku konsensusega.

Ehkki veel ei ole selge, kas ja kuivõrd WTO liikmed kavandatava akti suhtes konsensuse saavutavad, tuleb nõukogul ELi seisukoht ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohaselt ette kindlaks määrata.

[4] Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kaubanduspoliitika läbivaatamine – avatud, kestlik ja jõuline kaubanduspoliitika" (18. veebruar 2021, COM(2021) 66 final).

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1 Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõike 9 kohaselt võetakse vastu otsused, millega kehtestatakse „lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku“.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“[5].

4.1.2 Kohaldamine käesoleval juhul

WTO peanõukogu on WTO lepinguga loodud organ, millel on WTO lepingu artikli IV lõike 2 kohaselt pädevus võtta vastu otsuseid kõigis mitmepoolsete kaubanduslepingutega hõlmatud küsimustes, sh õigusliku toimega otsuseid.

Eespool osutatud kavandatav akt on õigusliku toimega akt, kuna see võib mõjutada liidu õigusi ja kohustusi kehtiva rahvusvahelise õiguse alusel.

Kavandatav akt ei täienda ega muuda WTO lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on kavandatava otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1 Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2 Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga.

Seepärast on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 207.

4.3. Järeldus

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikkel 207 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

---

[5] Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa *vs*. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

2025/0015 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Maailma Kaubandusorganisatsioonis seoses e-kaubanduse lepingu lisamisega Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamislepingusse

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas arvamuse... [lisada kuupäev],

ning arvestades järgmist:

(1) Liit sõlmis Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamist käsitleva Marrakechi lepingu (edaspidi „WTO leping“) 22. detsembril 1994 nõukogu otsusega 94/800/EÜ[6] ning leping jõustus 1. jaanuaril 1995.

(2) WTO lepingu X artikli lõike 9 kohaselt võib Maailma Kaubandusorganisatsiooni (edaspidi „WTO“) peanõukogu võtta konsensuse alusel vastu otsuse liita mõni leping WTO lepingu 4. lisaga.

(3) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel peanõukogus võetav seisukoht, kuna otsus on liidule siduv.

(4) Läbirääkimised e-kaubanduse lepingu üle algasid ametlikult 2019. aasta jaanuaris. ELi nimel pidas läbirääkimisi komisjon. Osalevad WTO liikmed jõudsid e-kaubanduse lepingu stabiilse teksti suhtes kokkuleppele 26. juulil 2024.

(5) E-kaubanduse lepingu üle peetavates läbirääkimistes osalevad WTO liikmed kavatsevad esitada WTO peanõukogule ametliku taotluse inkorporeerida e-kaubanduse leping WTO lepingu 4. lisasse kooskõlas WTO lepingu X artikli lõikega 9. Liit peaks osalema selles taotluses peanõukogu võimaliku otsuse ettevalmistava sammuna,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liidu nimel WTO peanõukogu kohtumisel võetav seisukoht on järgmine:

ühineda WTO liikmete saavutatava konsensusega, mis käsitleb e-kaubanduse lepingu lisamist WTO lepingu 4. lisasse.

[6] EÜT L 336, 23.12.1994, lk 1.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja